

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ อิทธิพลของปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมต่อการถือครองที่ดิน
: ศึกษากรณีราษฎรผู้อพยพจากการก่อสร้างเขื่อนแม่งวง

ชื่อผู้เขียน นายวุฒิชัย ไชยกาญจน์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อนูรักษ์ ปัญญาภูวณัฏ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมต่อการถือครองที่ดิน โดยศึกษากรณีราษฎรผู้อพยพจากการก่อสร้างเขื่อนแม่งวง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของราษฎรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินในพื้นที่จัดสรร (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนสิทธิถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่จัดสรร โดยศึกษาจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในพื้นที่อพยพและความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนสิทธิถือครองที่ดิน ของกลุ่มราษฎรที่ได้มีการเปลี่ยนสิทธิการถือครองที่ดินไปแล้ว ในพื้นที่จัดสรรบ้านแม่ฮักพัฒนา หมู่ที่ 9 ตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีเชิงปริมาณเป็นหลัก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 230 ตัวอย่างและใช้วิธีเชิงคุณภาพประกอบ โดยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผลการศึกษารูปได้ว่า พื้นที่จัดสรรเพื่อรองรับการอพยพราษฎรจากการก่อสร้างเขื่อนแม่งวง สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ลักษณะเป็นดินทรายซึ่งไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและที่ดินที่ราษฎรได้รับการจัดสรรมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในเรื่อง ความสะดวกในการเข้าถึงที่ดิน ความเพียงพอของน้ำเพื่อการเกษตร การได้รับบริการจากระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค สภาพถนน การมีไฟฟ้าใช้ซึ่งยังให้บริการได้ไม่ทั่วถึง รวมทั้งราษฎรมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะการจัดสรรที่ดินของรัฐ และการจัดระบบสาธารณูปโภค นอกจากนี้ปัจจัยที่ราษฎรมีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจเปลี่ยนสิทธิสิทธิถือครองที่ดิน คือ ความเพียงพอของแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ดังนั้น ในการจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและทำกินแก่ราษฎรที่ต้องอพยพเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการพัฒนาของรัฐ สมควรต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน รวมทั้งต้องศึกษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่จัดสรรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน

Independent Study Title Environmental Factors Influencing Land Ownership
: A Case Study of Evacuated People Affected by the
Construction of Mae Kuang Dam

Author Mr. Wutthichai Chaiyakan

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Chukiatt Leesuwat

Chairman

Prof. Dr. Manat Suwan

Member

Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat

Member

Abstract

This study, namely, Environmental factors influencing land ownership: A case study of evacuated people affected by the construction of Mae Kuang Dam, aimed at comparing the physical environment of the villagers who changed and not yet changed the land ownership, and to analyse the factors affected their decisions on changing in land ownership in Mae Hak Pattana village, Moo 9, Tambon Nongyang, Sansai District, Chiangmai Province.

A set of questionnaires was administrated with 230 samples in addition to secondary data study, interviews and observations in Mae Hak Pattana village. The data obtained from the survey were analysed by the use of statistical package for social science (SPSS).

The findings showed that the physical environment of land was plain and sandy soil. The difference of two groups of villagers who changed and not yet changed the land ownership was composed of inconvenient to access to a plot of land, sufficiency in water agricultural use and provision of infrastructure. The opinions of two groups were different in the multiple land use design and infrastructure preparing. The villagers who changed the land ownership had opinion that the water agricultural use was the most important which affected their decisions to change the land ownership.

Therefore, the culture and way of life of the evacuated people affected by the national development programme should be seriously studied to prepare the suitable circumstance for their living and relate to their indigenous folkways.